

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020101

DOM
2018-02-23
Stockholm

Mål nr
B 8991-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Attunda tingsrätts dom den 12 september 2017 i mål nr B 5465-13, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Henrik Rasmusson
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet

Klagande (Tilltalad)

Eugen Archy, 19850519-4194
c/o Björkman
Vasavägen 56
177 51 Järfälla

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Bengt Hesselberg
Sju Advokater KB
Box 22016
104 22 Stockholm

SAKEN

Upphovsrättsintrång

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten, som dömer Eugen Archy för brott mot upphovsrättslagen enligt 7 kap. 53 § upphovsrättslagen (1960:729) under tiden 2012-07-04--2013-07-09 och 2013-09-25 -- 2013-09-26 (två tillfällen), ändrar tingsrätts dom på följande sätt.

a) Hovrätten bestämmer påföljden till villkorlig dom.

b) Hovrätten bestämmer det belopp som Eugen Archy ska betala till staten såsom förverkat utbyte av brott och mottagen ersättning för kostnader i samband med brott till sammantaget 20 000 kr.

c) Hovrätten upphäver förordnandet om förverkande av en i beslag tagen server (Polismyndigheten region Skåne polisområde; beslag nr 2013-1200-BG9072 p. 1).

Dok.Id 1393360

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00–15:00
E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se				

2. Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortsätta att gälla.
 3. Hovrätten bestämmer ersättning av allmänna medel åt Bengt Hesselberg till 33 840 kr, varav 24 462 kr avser arbete, 2 490 kr tidsspillan, 120 kr utlägg och 6 768 kr mervärdesskatt.
 4. Kostnaden för försvaret i hovrätten ska stanna på staten.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Eugen Archy har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från åtalet och, under alla förhållanden, lämna yrkandet om värdeförverkande utan bifall eller i vart fall bestämma ett lägre belopp än vad tingsrätten bestämt.

Åklagaren har motsatt sig Eugen Archys yrkanden om ändring av tingsrättens dom.

Åklagaren har, utan att överklaga tingsrättens dom, yrkat att hovrätten ska upphäva förordnandet om förverkande av en server.

Eugen Archy har inte haft någon erinran mot åklagarens ändringsyrkande.

Åklagaren har förtydligat gärningspåståendena avseende åtalspunkterna a) respektive b) så att Eugen Archys mottagande av donationer hänför sig endast till åtalspunkten b). Han har vidare förtydligat att yrkandet avseende förverkande av donationer (91 147 kr) förutsätter bifall till åtalet i åtalspunkten b). Åklagaren har också klargjort att åtalet avser två fall av upphovsrättsintrång.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av samma utredning som tingsrätten. I hovrätten har därutöver ett vittnesförhör hållits med fil. dr. Jan Pedersen.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL**Skuldfrågan**

Har upphovsrättsintrång begåtts?

Enligt åtalet har upphovsrättsintrång begåtts genom att översättningar av dialogen till 74 upphovsrättsligt skyddade filmverk olovligen tillgängliggjorts för allmänheten på webbsidan undertexter.se. Åklagaren har gjort gällande att dialogerna är

upphovsrättsligt skyddade både som delar av filmverken och som självständiga litterära verk. Han har inte gjort gällande att intrång begåtts i översättarnas upphovsrätt.

Eugen Archy har även i hovrätten bekräftat att han startat och under den tidsperiod som anges i åtalspunkten a) programmerat, installerat, övervakat och administrerat webbsidan undertexter.se. Han har vidare bekräftat att det via sidan undertexter.se varit möjligt att få del av undertexter till filmer men har förnekat att han själv lagt upp några sådana på sidan. Han har i skuldfrågan gjort gällande att det inte är visat att något upphovsrättsintrång begåtts mot de uppgivna målsägandebolagen, dels på grund av att det inte är klarlagt i målet att de i åtalet angivna bolagen innehar rättigheterna till de angivna dialogerna, dels inte är visat att undertexterna gör intrång i någon annans upphovsrättsligt skyddade verk. Enligt hans uppfattning utgör undertexterna sådana självständiga verk som enligt 4 § andra stycket upphovsrättslagen inte är beroende av rättigheterna till originalverken. Han har vidare anfört att det i vart fall inte är visat att intrång skett i upphovsrätten till fler filmverk än dem som granskats av vittnet Jan Pedersen.

Hovrätten gör följande bedömning.

Bestämmelserna om upphovsrätt tillämpas enligt 60 § upphovsrättslagen på verk med anknytning till Sverige. I förevarade fall är det fråga om påstått intrång i rättigheterna till i huvudsak utländska filmer. Av 2 § internationella upphovsrättsförordningen (1994:193) framgår att de svenska bestämmelserna tillämpas även på verk och andra skyddade prestationer med ursprung i ett land inom den internationella unionen för skydd av litterära och konstnärliga verk (Bernunionen). Eftersom samtliga filmer har sådan anknytning till ett land inom Bernunionen som krävs, ska de svenska bestämmelserna tillämpas.

Den som har skapat ett litterärt eller konstnärligt verk har enligt 1 § upphovsrättslagen upphovsrätt till verket, oavsett i vilken form det kommit till uttryck. Filmverk anges i paragrafen som ett exempel på en särskild kategori av verk. Upphovsrätten tillkommer initialt en eller flera fysiska personer, nämligen den eller de som skapat verket i fråga.

Juridiska personer kan alltså inte vara upphovsmän i lagen mening. Upphovsrätten kan emellertid överlåtas eller upplåtas till exempelvis en juridisk person (se 3 kap. upphovsrättslagen). Ett filmverk är ett självständigt verk men består samtidigt oftast av ett flertal andra verk. Rättigheterna till verket samlas då hos en rättighetshavare, oftast en juridisk person, genom avtal (jfr de dispositiva bestämmelserna om filmavtal i 39 § upphovsrättslagen). Enligt 4 § internationella upphovsrättsförordningen gäller i fråga om avtal om bidrag till ett filmverk vad som sägs i 39 § upphovsrättslagen, om inte något annat följer av avtalet.

I målet har inte presenterats några avtal som visar att de angivna målsägandebolagen innehar upphovsrätten till dialogerna i filmerna. De angivna målsägandebolagen har dock genom organisationen Rättighetsalliansen angett brotten till åtal och således själva uppgett att de innehar upphovsrättigheterna i Sverige. Vittnet Anders Nilsson, som arbetar för Rättighetsalliansen, har berättat att han kontrollerat vilka som innehar rättigheterna till filmverken – inklusive dialogerna – innan polisanmälan gjordes. I ett fall ledde kontrollen till att ett filmverk föll ifrån. Det finns inte något i målet som tyder på att de uppgivna målsägandebolagen inte skulle inneha rättigheterna till filmverken. Därmed är det genom vad som framkommit, främst genom Anders Nilssons vittnesmål, utrett att de angivna bolagen innehar rättigheterna.

Fråga är då om de undertexter som omfattas av åtalet har gjort intrång i målsägandebolagens rättigheter till dialogerna i filmverken.

Enligt 2 § första stycket upphovsrättslagen innefattar upphovsrätten, som utgångspunkt, uteslutande rätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar av det och genom att göra det tillgängligt för allmänheten, i ursprungligt eller ändrat skick, i översättning eller bearbetning, i annan litteratur- eller konststart eller i annan teknik. Redan av denna inledande bestämmelse framgår alltså att uphovsmannen eller den som trätt i hans eller hennes ställe, som utgångspunkt, ensam förfogar över översättningar av ett verk. Detta gäller såväl hela verk som delar av ett verk.

En översättare kan i sin tur ha upphovsrätt till sin översättning men den är beroende av rätten till originalverket (se 4 § första stycket upphovsrättslagen). En person som

åstadkommit ett nytt verk och självständigt verk i fri anslutning till ett annat verk har däremot en rätt som inte är beroende av rätten till originalverket (se 4 § andra stycket). En ren översättning, som alltså nämns uttryckligen i 4 § första stycket och som uttryckligen omfattas av upphovsmannens ensamrätt enligt 2 §, kan enligt hovrättens mening aldrig anses vara ett nytt och självständigt verk, inte heller när det gäller översättningar av en dialog i ett filmverk. Om en text bedöms vara en översättning av en upphovsrättsligt skyddad filmdialog, är det med andra ord inte fråga om ett självständigt verk som är oberoende av rätten till ursprungsverket. Detta gäller oberoende av kvaliteten på översättningen, så länge den bedöms återge dialogen. En text som inte följer dialogen i en film utan som kanske snarare syftar till att travestera eller parodiera ursprungsverket kan däremot vara ett nytt och självständigt verk som är oberoende av rätten till originalverket.

Jan Pedersen har, som framgått av tingsrättens dom, granskat undertexter från hemsidan undertexter.se till nio filmer. Undertexterna har funnits i flera olika versioner. Hans slutsatser finns dokumenterat i ett utlåtande. I hovrätten har han även hörts som vittne. Han har i hovrätten bekräftat de slutsatser som framgår av hans utlåtande, nämligen att samtliga undertexter som han granskat återger dialogen i svensk översättning. Några exempel på undertexter har inte företetts vare sig i hovrätten eller i tingsrätten.

Jan Pedersen är universitetslektor och föreståndare på för Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) vid Institutionen för svenska och flerspråkighet vid Stockholms universitet. Hans forskning är inriktad på översättningar i allmänhet och undertexter i synnerhet. Han måste därför anses ha mycket goda förutsättningar att bedöma huruvida en svensk text återger en viss dialog i en film och därmed utgör en översättning av denna. I utlåtandet framgår vilken metod han använt. Genom Jan Pedersens uppgifter anser hovrätten att det är styrkt att de undertexter som han granskat har utgjort översättningar av respektive dialog i filmerna.

När det gäller övriga filmer, dvs. dem som Jan Pedersen inte granskat, finns i målet ingen självständig utredning som visar att undertexterna har utgjort översättningar. Åklagarens talan och bevisning bygger på att de texter som Jan Pedersen granskat är

representativa och därmed visar att också övriga undertexter utgör översättningar av filmdialogerna. Tingsrätten har gjort samma bedömning och funnit det styrkt att intrång begåtts i rätten till dialogerna till samtliga 74 filmverk.

Hovrätten har, som framgått, inte haft möjlighet att granska de texter som påstås göra intrång i rätten till dialogerna. Genom vad som framkommit i fråga om webbsidan samt dess uppbyggnad och syfte förefaller visserligen antagligt att det där tillhandahållits översättningar även till övriga 65 filmdialoger som åtalet omfattar. Det förefaller mindre troligt att webbsidan syftar till att tillhandahålla travesterande eller parodierande texter men det kan inte uteslutas att den använts även för detta ändamål. I ett fall som det förevarande, när den tilltalades inställning är att det inte är visat att någon av texterna gör intrång i rätten till originalverken och då det är fråga om olika originalverk och olika personer som skapat undertexterna, kan det emellertid, enligt hovrättens mening, inte vara tillräckligt att åberopa stickprov beträffande endast några av verken. Genom Jan Pedersens vittnesmål har det dessutom framkommit att det funnits fel på webbsidan bestående i att åtminstone en undertext hört till en annan film än den som angivits. Enligt hovrättens uppfattning går det därför inte att utesluta att de filer med undertexter som inte granskats av Jan Pedersen har samband med andra verk än de som omfattas av åtalet. Det finns heller något underlag för att bedöma om undertexterna följer respektive dialog och således utgör översättningar av de angivna verken. Hovrätten anser därför att det inte är visat att det på webbsidan förekommit fler översättningar än dem som Jan Pedersen granskat.

Enligt 2 § tredje stycket 1 upphovsrättslagen görs ett verk tillgängligt för allmänheten när verket överförs till allmänheten. Detta sker när verket på trådbunden eller trådlös väg görs tillgängligt för allmänheten från en annan plats än den där allmänheten kan ta del av verket. Överföring till allmänheten innefattar överföring som sker på sådant sätt att enskilda kan ta få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer. Att lägga upp en översättning av ett verk på en webbsida på internet innebär typiskt sett en överföring till allmänheten (jfr t.ex. prop. 2004/05:110 s. 378). Genom att översättningar har tillhandahållits via webbsidan undertexter.se har det alltså varit fråga om en överföring till allmänheten i enlighet med 2 § upphovsrättslagen. Det har inte i något fall funnits tillstånd till överföringen. Därmed har översättningarna

olovligen tillgängliggjorts för allmänheten och intrång i objektiv mening har begåtts i rättigheterna till dessa filmdialoger. Som redan framgått är det dock endast styrkt att intrång begåtts i upphovsrätten till dialogerna till de filmverk som anges i punkterna 15, 18, 19, 21, 28, 40, 43, 61 och 62 i bilagan till stämmningsansökan med rättighetshavarna Nordisk Film Valby A/S, Fox Paramount Home Entertainment AB, AB Svensk Filmindustri och Warner Bros. Entertainments Sverige AB.

Eugen Archys delaktighet i upphovsrättsintrången

Åklagaren har i första hand påstått att Eugen Archys delaktighet ska betraktas som ett medgärningsmannaskap och i andra hand som att han främjat gärningarna och därmed ska dömas för medhjälp till upphovsrättsintrång.

För brott döms den som utfört gärningen. Flera personer kan dock vara gärningsmän på det sättet att ingen av dem självständigt uppfyller en brottsdefinition men vad de tillsammans och i samförstånd gör är otillåtet (s.k. medgärningsmannaskap). Frågan om vad som utgör gärningsmannaskap respektive medhjälp bestäms enligt allmänna straffrättsliga bestämmelser. I det här fallet måste den dock bedömas utifrån en tolkning av vad begreppet överföring till allmänheten i sin tur innebär och omfattar.

Begreppet överföring till allmänheten infördes i samband med genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationsområdet (det s.k. Infosoc-direktivet). EU-domstolen har i ett flertal fall uttalat sig om vad som utgör överföring till allmänheten enligt direktivet och vilka kriterier som ska användas vid bedömningen av om det sker en överföring till allmänheten, se t.ex. EU-domstolens dom den 14 juni 2017, *Stichting Brein mot Ziggo BV*, C-610/15, EU:C:2017:456. I nämnda mål uttalade EU-domstolen att ett tillgängliggörande och administration på internet av en fildelningsplattform under sådana omständigheter som var föremål för prövning där utgjorde en överföring till allmänheten. Med utgångspunkt i detta avgörande är det naturligt att bedöma den som administrerar en sådan webbsida som det nu är fråga om som gärningsman och inte

som en medhjälpare, om tillhandhållande av materialet på webbsidan utgör intrång i upphovsrätt.

Som framgått har Eugen Archy vidgått att han under den tidsperiod som omfattas av åtalspunkten a) har programmerat, installerat, övervakat och administrerat förvaring, strömförsörjning och internetuppkoppling för webbsidan undertexter.se samt att han varit delaktig i att bestämma regler och villkor för användning av undertexter.se. Genom att administrera webbsidan är Eugen Archy att betrakta som gärningsman, även om han inte själv översatt några dialoger.

Eugen Archy har varit medveten om att det funnits översättningar på webbsidan han programmerat, installerat och administrerat. Även om han själv inte granskat alla filer, har han haft sådan kännedom om verksamheten att det är uteslutet att han inte känt till att undertexterna syftade till att återge dialogen i filmerna. Hovrätten instämmer därmed med tingsrätten i att Eugen Archy agerat uppsåtligt. Han har alltså gjort sig skyldig till upphovsrättsintrång, dock med den begränsningen att hovrätten inte funnit styrkt att intrång begåtts i rätten till dialogen till fler än nio filmverk.

När det gäller åtalspunkten b) har Eugen Archy har bestämt förnekat att han haft någon del i verksamheten med webbsidan under de två dagarna i september 2013. Såsom tingsrätten pekat på har han dock kommunicerat utåt att avsikten varit att driva webbsidan vidare, även om han menat att han inte skrivit allt det som åklagaren åberopat. I likhet med tingsrätten konstaterar hovrätten också att han på sitt konto fått in pengar från donationer, som därefter har bokförts i hans näringsverksamhet. På så sätt är visat att pengarna kommit honom till del. Det talar starkt för att han haft del i driften av webbsidan även i september 2013. Till skillnad från tingsrätten anser hovrätten inte att det framkommit i målet att Eugen Archy haft kvar en server i sin bostad. Hovrätten anser dock att det som framkommit om hans roll vid utvecklingen av webbsidan i förening med vad som framkommit om donationerna leder till slutsatsen att det är uteslutet att webbsidan startats upp igen och drivits under de två dagarna utan Eugen Archys vetskap och medverkan. Han ska därför dömas för brott mot upphovsrättslagen även i denna del, dock med samma begränsning som i förhållande till åtalspunkten a), att intrånget är begränsat till dialogen i nio filmverk.

Påföljdsfrågan

Straffskalan för upphovrättsintrång uppgår till böter eller fängelse i högst två år. Vid bedömningen av straffvärdet ska enligt 29 kap. 1 § andra stycket bl.a. beaktas den skada, kränkning eller fara som gärningen inneburit samt de avsikter eller motiv som den tilltalade haft. Verksamheten med webbsidan har pågått i drygt ett år. Eugen Archy har trots att han haft kännedom om att målsägandebolagen ansett att intrång begåtts i deras verk fortsatt med verksamheten. Han har även haft del i uppstarten av verksamheten i september 2013, efter polisens tidigare tillslag. Hovrätten bedömer att straffvärdet är sådant att påföljden inte kan stanna vid böter. Eftersom hovrätten kommit fram till att det inte är visat att intrång begåtts i samtliga verk, utan i betydligt mindre utsträckning än vad tingsrätten funnit, bedömer hovrätten att straffvärdet uppgår till fängelse två månader.

Den tidigare brottslighet som Eugen Archy tidigare gjort sig skyldig till är inte sådan att den har någon betydelse för påföljdsvalet. Hovrätten har inhämtat ett yttrande från frivårdsmyndigheten. Av detta framgår att Eugen Archy verkställt del av skyddstillsynsdomen genom att han deltagit i fem inbokade möten. Frivårdsmyndigheten har gjort bedömningen att risken för återfall i brott är låg och har inte identifierat behov av några insatser som ryms inom ramen för en skyddstillsynspåföljd. Eugen Archy har uppgett att han inte längre har några problem med alkohol. Det finns därför sammantaget inte några skäl för att bestämma påföljden till skyddstillsyn.

Påföljden ska därför bestämmas till villkorlig dom. Huvudregeln är att en villkorlig dom ska förenas med böter. Med beaktande av att Eugen Archy varit berövad friheten under en knapp vecka, att det förflutit lång tid sedan brotten begicks samt att han under flera månader varit föremål för övervakning, bör den villkorliga domen i detta fall inte förenas med böter. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Frågorna om förverkande

Åklagaren har förklarat att han inte har yrkat att en server ska förverkas. Det saknas skäl för att förverka servern och beslutet synes ha tillkommit genom ett misstag från tingsrättens sida. Detta beslut ska därför upphävas.

Åklagaren har godtagit tingsrättens bedömning av att vissa kostnader ska beaktas vid bestämmandet av det värde som ska förklaras förverkat såsom utbyte av brott. Han har framfört att mervärdesskatt inte i något fall ska dras av vid bestämmandet av utbytet. Eugen Archy har inte godtagit att något belopp förverkas. Han har i första hand gjort gällande att annonsintäkterna inte utgör utbyte av brott utan huvudsakligen hänför sig till en laglig verksamhet, eftersom åtalet omfattar endast en mycket liten del av verksamheten. I andra hand har han gjort gällande att hovrätten i större utsträckning än tingsrätten ska beakta de kostnader Eugen Archy haft i sin verksamhet, när beloppet avseende utbyte bestäms. Han har i hovrätten gett in en översikt över vilka kostnader som bör beaktas. Därutöver har han framfört att mervärdesskatten under alla förhållanden ska räknas av från det belopp som ska förverkas.

Enligt 53 a § första stycket upphovrättslagen ska egendom med avseende på vilket brott föreligger enligt samma lag förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Begreppet utbyte har samma betydelse som det har enligt 36 kap. brottsbalken. Det är som huvudregel nettoutbytet som avses (jfr prop. 2004/05:135 s. 168).

Vid bestämmandet av vilket belopp som ska förverkas till följd av olaglig försäljning är huvudregeln att inköpskostnader och övriga utgifter, bl.a. mervärdesskatt, ska dras av från intäkterna från försäljningen (se bl.a. NJA 2001 s. 129). Om förverkandeyrkandet avser utbyte från försäljning inom en i grunden olaglig verksamhet, som t.ex. straffbelagd tillverkning av alkohol eller narkotikaförsäljning, är dock utrymmet för att beakta andra utgifter än inköpskostnaden ytterst begränsad (se NJA 2016 s. 202). Detsamma bör gälla på det immaterialrättsliga området, om det är fråga om en i

grunden olaglig verksamhet, t.ex. en verksamhet som enbart består i försäljning av piratkopierade varor.

I detta fall hänför sig åklagarens förverkandeyrkande emellertid inte till utbyte av en försäljning utan ett utbyte bestående i annonsintäkter. Åklagaren har därutöver i anslutning till åtalspunkten b) yrkat att förverkande av ersättning för brott i form av donationer. Varken annonsintäkterna eller donationerna kan av naturliga skäl knytas till enskilda upphovsrättsliga förfoganden eller intrång; de flyter in i hela verksamheten vilken inte är föremål för åtal och därmed inte brottslig i dess helhet. Annonsintäkterna har dock utgjort en förutsättning för intrången, eftersom det såvitt framkommit inte funnits några andra intäkter i verksamheten. De måste därmed till någon del anses utgöra utbyte av brott enligt 53 a § upphovsrättslagen. Hovrätten anser att det varken är möjligt eller lämpligt att bestämma hur stor denna andel är. I stället bör utbytet bestämmas utifrån den allmänna skälighetsbedömning som domstolen ska göra.

Hovrätten bedömer att det mot bakgrund av att brott endast funnits styrkt i förhållande till nio filmverk att det är uppenbart oskäligt att förverka mer än 20 000 kr, avseende såväl annonsintäkter som donationer. Tingsrättens dom ska därför ändras även i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2018-03-23

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulrika Ihrfelt, Magnus Ulriksson och Annika Malm, referent, samt nämndemännen Mohibul Ezdani Khan och Christer Nilsson.

Avräkningsunderlag, se bilaga C

Rättelse/komplettering

Dom, 2017-09-12

Domslut för Eugen Archy, 19850519-4194

- Rättelse, 2017-09-22
Beslut av: rådmannen Christer Thornefors

I domslutet har avgift till brottsofferfonden angivits felaktigt. Domslutet ska i den del som avser brottsofferfond rätteligen lyda:

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Detta beslut får överklagas senast den 13 oktober 2017.

Christer Tornefors

ATTUNDA TINGSRÄTT
Brottmålsenhet

DOM
2017-09-12
meddelad i
Sollentuna

Mål nr: B 5465-13

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Eugen Archy, 19850519-4194
c/o Björkman
Vasavägen 56 1 tr
177 51 Järfälla

Offentlig försvarare:

Advokat Bengt Hesselberg
Sju Advokater KB
Box 22016
104 22 Stockholm

Åklagare

Åklagarmyndigheten
Internationella åklagarkammaren i Stockholm
Box 57
101 21 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Brott mot upphovsrättslagen, 7 kap 53 § upphovsrättslagen (1960:729)
2012-07-04 -- 2013-09-26

Påföljd m.m.

Skyddstillsyn

Frivårdskontor

Frivården Sollentuna

Övervakare

Förordnas av frivårdskontoret

Förverkande och beslag

- 217 462 kr varav 126 315 kr avser reklamintäkter som utbyte av brott och 91 147 kr som avser donationer som ersättning för kostnader i samband med brott förklaras förverkade.
- I beslag tagna DVD-skivor ska bestå tills domen vunnit laga kraft och därefter utlämnas till företrädaren. (Nationella Operativa Avdelningen, Immaterialrättsbrott 1; beslag nr 2015-0201-BG108 p 1-10).

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 940 191 29 Sollentuna	Tingsvägen 11	08-561 696 01 E-post: brottmalsenhet.attunda.tingsratt@dom.se www.attundatingsratt.domstol.se	08-561 695 01	måndag - fredag 08:00-16:30

3. I beslag tagen server förklaras förverkad. Beslaget ska bestå (Polismyndigheten Region Skåne polisområde; beslag nr 2013-1200-BG9072 p 1).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Bengt Hesselberg tillerkänns ersättning av allmänna medel med 87 956 kr. Av beloppet 17 591 kr mervärdesskatt.
 2. Kostnaden för försvaret ska stanna på staten.
-

INLEDNING

Eugen Archy är född år 1985. Han har vuxit upp i Järfälla tillsammans med sin far. Under det sista året på gymnasiet 2003/2004 startade Eugen Archy en hemsida, undertexter.se, från vilken texter med översättningar av dialoger till filmer kunde laddas ner och anslutas till befintliga filmer. Verksamheten växte både vad gällde antalet aktörer som stod bakom hemsidan och besökarna på denna. Även antalet texter som fanns tillgängliga ökade.

Sedan Rättighetsalliansen Europa AB (RA) uppmärksammat verksamheten och polisanmält denna gjorde polisen den 9 juli 2013 ett tillslag mot bl.a. den lägenhet i Järfälla där Eugen Archy bor.

Åklagaren har väckt åtal mot Eugen Archy för brott mot upphovsrättslagen (URL) avseende tiden den 4 juli 2012 till den 9 juli 2013 samt den 25 och 26 september 2013.

YRKANDEN M.M.*Ansvar*

Åklagaren har, under åberopande av 1 kap 2 § och 7 kap 53 § upphovsrättslagen (1960:729) yrkat att Eugen Archy i första hand ska dömas för brott mot upphovsrättslagen enligt följande gärningsbeskrivning.

Åtalspunkt a)

Archy har, mellan den 4 juli 2012 och den 9 juli 2013, i bland annat Järfälla kommun tillsammans och i samråd eller samförstånd med andra uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gjort intrång i målsägandenas, dvs. Nordisk Film Valby A/S:s, Fox Paramount Home Entertainment AB:s, AB Svensk Filmindustris, Universal Sony

Pictures Home Entertainment AB:s, Warner Bros. Entertainment Sverige AB:s och Nobel Entertainment AB:s, upphovsrätt till dialogerna till de 74 filmverk som anges i bilaga (domsbilaga 1) till stämningsansökan genom att olovligen tillgängliggöra översättningar till svenska av dialogerna för allmänheten via webbsidan undertexter.se.

Åtalspunkt b)

Archy har vidare, mellan den 25 och den 26 september 2013, i bland annat Järfälla kommun tillsammans och i samråd eller samförstånd med andra uppsåtligt eller av grov oaktsamhet gjort intrång i målsägandenas upphovsrätt till dialogerna till 73 av de filmverk som anges i bilaga till stämningsansökan (alla utom ”Snabba Cash”) genom att olovligen tillgängliggöra översättningar till svenska av dialogerna för allmänheten via webbsidan undertexter.se.

Archys delaktighet har bland annat bestått i att han programmerat, installerat övervakat och administrerat undertexter.se, anordnat, finansierat och administrerat förvaring, strömförsörjning och internetuppkoppling för undertexter.se, bestämt regler och villkor för användning av undertexter.se samt administrerat annonser, annonsintäkter och donationer kopplade till undertexter.se och tillgodogjort sig intäkterna från dessa.

Åklagaren har i andra hand, varvid han åberopat även 23 kap 4 § brottsbalken, påstått att Archy genom det agerande som anges i tredje stycket har främjat gärningarna under a) och b).

Förverkande

Åklagaren har yrkat att 239 772 kr förverkas, varav 148 625 kr avser reklamintäkter vilka yrkas förverkade som utbyte av brott och 91 147 kr avser donationer vilka yrkas förverkade som ersättning för kostnader i samband med brott.

Åklagaren har även yrkat att beslag av server samt av tio DVD-skivor ska bestå tills domen vunnit laga kraft och därefter utlämnas.

Eugen Archy

Eugen Archy har förnekat brott och bestritt ansvar för såväl punkterna a) som b) samt i huvudsak gjort gällande följande. Han ifrågasätter om målsägarna äger rättigheterna till originaldialogerna och om undertexterna är upphovsrättsligt skyddade. Undertexterna är tolkningar av dialoger vilket utgör nya självständiga verk enligt 4 § andra stycket URL. Han har inte handlat av uppsåt eller genom oaktsamhet. Avseende punkten b) har han inte befattat sig med verksamheten efter den 9 juli 2013.

Eugen Archy har bestritt yrkandena om förverkande med hänvisning till inställningen i ansvarsfrågan. Han har beträffande reklamintäkterna gjort gällande att det är nettoutbytet, dvs. vinsten med avdrag för kostnaderna, som ska förverkas vid en fällande dom. Då vinsten varit 78 183 kr vitsordas detta belopp. Beträffande förverkade som avser donationer vitsordas inget belopp.

Eugen Archy har som häktad varit berövad friheten från den 22 – 28 augusti 2017.

UTVECKLING AV TALAN**Åklagaren:***Åtalet*

Åtalet mot Eugen Archy avser brott mot upphovsrättslagen genom olovlig fildelning. Eugen Archy har tillsammans med okända personer anordnat och administrerat en webbplats med huvuddomänen undertexter.se. På webbplatsen har svenska undertexter/översättningar till ett mycket stort antal filmer och tv-serier gjorts tillgängliga för allmänheten.

Åtalet avser bara filmdialoger som har översatts, dvs. undertexterna till filmer, inte filmerna i dessas helhet. Verksamheten har kunnat nås även på annat sätt, nämligen via undertexter3.se, engsub.org och engsub.net.

Eugen Archy har varit grundare och huvudansvarig för verksamheten. Det har även funnits andra medgärningsmän som inte har kunnat identifieras.

Åtalet omfattar två åtalspunkter och två tidsperioder, före och efter polisens tillslag. Det gäller dock samma webbplats och de två punkterna har nästan samma innehåll.

Olovlig fildelning

Fildelning kan definieras som delning av filer i ett datanätverk, där det mest kända är internet. Denna delning kan vara olovlig.

Juridiskt omfattar fildelning

- 1) exemplarframställning/kopiering av filer och
- 2) tillgängliggörande/överföring av filer till allmänheten. Båda dessa förfoganden regleras i 1 kp. 2 § URL.

I målet är det bara fråga om tillgängliggörande/överföring av filer, även om exemplarframställning har skett i olika led.

Fildelning genom tillgängliggörande/överföring är olovlig om de filer som delas innehåller upphovsrättsligt skyddat material, om fildelningen sker utan tillstånd från

den som äger rättigheterna till verket/närstående rättigheten samt om tillgängliggörandet/överföringen sker till allmänheten.

Eugen Archys verksamhet

Målet avser filer som innehåller översättning till svenska av dialogen i ett stort antal filmverk. Samtliga dessa dialoger är skyddade av upphovsrätten, dels som enskilt verk men också som en del av ett filmverk (1 kap. 1 § URL). Talet är således skyddat som ett eget litterärt verk.

Eugen Archy har utan tillstånd från innehavaren till rättigheten delat ut denna till allmänheten. Det har alltså skett olovligt. Tillgängliggörandet av filmerna på undertexter.se har skett över internet utan begränsning. Inget krav att vara medlem eller att erlægga betalning har funnits. Därmed är allmänhetskravet uppfyllt. Fildelningen har således skett otillåtet.

Webbplatsen

Webbplatsen undertexter.se har förenklat bestått av en databas med information och sökfunktioner. På undertexter.se har det funnits länkar till textfiler som har legat på domänen undertexter3.se. Dessa textfiler var de översatta filmdialogerna – undertexterna. Med hjälp av dessa funktioner kunde man söka efter en viss film som man var ute efter.

Ett antal personer ”medlemmar” har själva skrivit översättningar som de har lagt upp på Eugen Archys webbplats. Om han själv har gjort det har inte framgått. Webbplatsen är skapad med syftet att sprida undertexter.

Undertexterna har varit anpassade och i huvudsak namngivna efter piratversioner av de aktuella filmerna. Verksamheten har därmed fungerat som ett komplement till de fildelningstjänster som tillgängliggör otextad, utländsk film. De som inte har kunnat tillgodogöra sig filmen har kunnat ladda ner texten till sin egen dator. Om man

laddar ner rätt version kopplas den ihop med filmen och man kan se den. Eftersom majoriteten av piratkopierade utländska filmer blir tillgängliga på fildelningssajter innan de har fått svensk text och kommit ut på den lagliga svenska marknaden, finns det en efterfrågan på översättningar i form av svenska undertexter.

Anmälan

Anmälan i ärendet gjordes av Rättighetsalliansen Europa AB. RA bedriver antipiratverksamhet på uppdrag av bl.a. filmbranschen och företräder målsägandebolagen. RA bedriver bl.a. spaning och bevissäkring på internet i syfte att kartlägga och polisanmäla fildelningsnätverk.

RA gjorde en polisanmälan mot undertexter.se den 16 augusti 2012. Av anmälan framgår att RA hade noterat att undertexter.se försåg piratmarknaden med översättningar till svenska av bl.a. ett mycket stort antal filmer. Rättigheterna till många av dessa filmer tillhörde RA:s klienter. Undertexterna till filmerna angavs till åtal i anmälan. Dagen för bevissäkringen av undertexterna, den 4 juli 2012, är startpunkten för gärningen under åtalspunkten a).

RA lämnade även in en e-postkonversation till polisen. Av denna framgår att Henrik Pontén på RA före anmälan skrev ett varningsbrev till undertexter.se som blev starten på en konversation. Till RA:s mail fogades en excelfil med undertexter som RA ansåg gjorde intrång i upphovsrätten. Bl.a. innehöll den samtliga undertexter som omfattas av anmälan. I anmälan hänvisades även till en artikel som var publicerad i Magasinet Filter nr 7 från 2009.

Spårning

Med anledning av anmälan spårade polisen den aktuella webbplatsen. Den nåddes via IP-adresser tillhörande FSD Internet Tjänster AB i Helsingborg. Domänen engsub.org som hade samma IP-adress som undertexter.se hade till uppgift att

länka/omdirigera användare till undertexter.se. Domännamnet engsub.org var registrerat på Eugen Archy.

Med anledning av uppgifterna i utredningen genomfördes en koordinerad husrannsakan i Eugen Archys bostad på Engelbrektsvägen 19 A i Järfälla och hos FSD Internet Tjänster AB i Helsingborg den 9 juli 2013. Detta är slutdagen för åtalet. Ett antal beslag gjordes.

Utredningen gav vid handen att webbplatsen hade ungefär 40 000 besök dagligen och att 65 mil undertexter var nedladdade. Det var en industri.

RA gjorde även en förteckning över del av de undertexter som utgjorde intrång i deras klienters rättigheter. Av dessa har de texter som är föremål för åtal valts ut. Rättighetsinnehavarna innehar rättigheterna till filmerna och därmed även till dialogerna som ägs av innehavaren till filmen.

Filerna är i RAR-format. När de laddas ner måste de öppnas.

I en mailkonversation som påbörjades den 29 maj 2012 mellan Henrik Pontén hos RA och företrädare för undertexter.se försökte RA förmå Eugen Archy att upphöra med verksamheten. Henrik Pontén varnade undertexter.se för att fortsätta. Detta har betydelse för uppsåtsfrågan. Ingen av upphovsrättsinnehavarna till filmerna har gett tillstånd till verksamheten. RA skickade över 12 000 undertexter som RA menar saknades rätt att lägga till undertexter till.

Kostnader

Kostnaden för att driva hemsidan var ungefär 1000 kr per månad, vilket var betalning för datatjänsten.

Av anmälan framgick att undertexter.se bl.a. finansierades av reklamannonser på hemsidan. Där framgår att det även fanns fakturor avseende verksamheten. De

annonser som fanns på undertexter.se har förmedlats av företagen Wiget Media och DoubleNet.

Med anledning av detta inhämtades bokföringsuppgifter från Eugen Archys enskilda firma. Där framgår vilka annonsintäkter undertexter.se har genererat under brottstiden i åtalpunkten a). Samtliga dessa annonsintäkter bör bedömas som utbyte av brott. Beloppen i bokföringen är exklusive moms. Från dessa intäktsbelopp bör avdrag göras för kostnader som är hänförliga till verksamheten.

Åtalpunkten b

Efter det att husrannsakan gjorts och medan utredningen pågick kom det in en ny anmälan från RA den 7 oktober 2013. Den visade att verksamheten hade återupptagits strax efter husrannsakan. Alla tidigare undertexter förutom den till filmen Snabba cash fanns på nytt tillgängliga för nedladdning från undertexter.se den 25 - 26 september 2013.

Donationer

Efter polisens första razzia efterfrågade företrädare för undertexter.se donationer för att kunna komma igång med verksamheten igen. Av bokföringen i Eugen Archys enskilda firma framgår att det gav utdelning. 91 146 kr 90 öre har kommit in genom donationer under tiden den 10 juli – 23 september 2013. I dessa ingår inte moms. Donationerna bör anses mottagna som ersättning för kostnader i samband med brotten under åtalpunkten b). I dessa delar ska avdrag för kostnader inte göras. Hela beloppen ska således förverkas.

Av en utredning som gjorts hos polisen, Marie Tiderklev, framgår att samtliga undertexter som angavs till åtal i den första anmälan fanns kvar på undertexter.se vid husrannsakan samt att RA har uppmärksammat undertexter.se på intrång avseende samtliga dessa undertexter i e-post den 12 september 2012.

Åklagaren menar att alla angivna undertexter fanns och fanns kvar vid husrannsakan ett år senare och att Eugen Archy som företrädare för undertexter.se underrättades om att de gjorde intrång.

Intrång

För att verksamheten på undertexter.se ska var brottslig krävs att de undertexter som tillgängliggjorts på undertexter.se gör intrång i filmernas originaldialoger. För det krävs enligt 1 kap. 2 § 1 stycket URL bl.a. att undertexterna är översättningar av originaldialogerna. Eftersom Eugen Archy har ifrågasatt att undertexterna har utgjort översättningar av originaldialogerna har ett utlåtande begärts in i utredningen. Detta är upprättat av fil. Dr. Jan Pedersen. Han har haft tillgång till de tio undertexter från undertexter.se som angavs till åtal och motsvarande tio filmer i original. En av dessa omfattas dock inte av åtalet.

Dialogen

En films dialog är skyddad av upphovsrätt som ett litterärt verk men även som en del av det aktuella filmverket. I filmbranschen samlar filmproducenterna alla rättigheter till ett filmverk och licensierar därefter ut dessa till lokala distributörer, som då får ensamrätten att distribuera/tillgängliggöra verket i t.ex. Sverige. Om det sker inom en koncern görs licensieringen genom ett övergripande avtal och då anges inte de specifika titlarna. Om licensieringen sker till en fristående part är avtalet normalt sett mer detaljerat. Licensieringen gäller hela filmverket, dvs. alla rättigheter som är knutna till filmen, inklusive dialogen.

En översättning av en film är inte en ordagrann översättning av dialogen. I vissa fall sker förkortningar av texten för att hinna med. Även om översättaren med en förkortning av texten skulle ha skapat någonting eget är denna enligt lag knuten till handlingen och den dialog som finns. Det kan då uppkomma en upphovsrätt till den egna skapelsen, men översättaren kan inte utöva denna utan tillstånd eftersom den kommer från dialogen i filmen.

Översättningarna är gjorda för att passa med piratversioner av filmerna. Den tekniken är omöjligt att få ihop med ett påstående att översättningarna skulle avse äkta filmer. Verksamheten bygger på att filmen är rippad på originalet.

Åtalsangivelse

Rätten att i Sverige göra de filmer, inklusive dialogen, som åtalet avser tillgängliga tillkommer respektive målsägande som anges. Samtliga målsägande har genom RA angett brotten till åtal.

Upphovsrättsskydd i Sverige

Svenska filmer har antingen svenska upphovsmän, har getts ut i Sverige eller har producenter med säte i Sverige. De har därför upphovsrätligt skydd i Sverige enligt 8 kap. 16 § URL. De flesta utländska filmer har skydd i Sverige enligt 2 kap. 8 § Internationella upphovsrättsförordningen genom anslutning till Bernunionen, vilken omfattar så gott som alla filmproducerande länder i världen. Det är uteslutet att någon av de aktuella filmerna skulle ha skapats eller producerats och först ha getts ut i ett land som inte ingår i Bernunionen.

Eugen Archy genom advokat Hesselberg:

Eugen Archy startade sajten som ett skolprojekt på gymnasiet. Folk anslöt sig och det blev allt större. Till slut var upp till 40 personer involverade i verksamheten. Det var översättare som la ut och tillgängliggjorde texten på nätet för användarna att ladda ner.

Eugen Archy är programmerare. Han sysslade med programmering och hade hand om annonser för att kunna finansiera verksamheten.

Eugen Archy ifrågasätter att de uppgivna målsägandena äger rättigheterna till originaldialogerna eller att dessa är upphovsrätligt skyddade.

De dialoger som har funnits på undertexter.se är tolkningar av dialoger som har kommit till i fri anslutning till originaldialogerna och är att betrakta som nya självständiga verk enligt 4 § s stycket URL.

Beträffande åtalspunkten b) slutade Eugen Archy att inte befatta sig med sidan efter tillslaget den 9 juli 2013. Han var därefter utan servrar och datorer. De som har fortsatt verksamheten har haft hjälp av bolaget i Helsingborg där informationen har funnits kvar på något sätt.

En film består av ljud och bild. Undertexten utgör ett komplement till filmen. Den som översätter dialogen gör en högst personlig tolkning av vad som sägs, eller inte sägs. När rätten bedömer ansvaret för översättningen måste en prövning ske ord för ord. Olika översättningar kan skilja sig åt mycket. Felöversättningar kan ha skett, ibland med flit för att översättaren vill vara rolig. Översättningen tillför då någonting nytt. Här har skett en personlig tolkning av texten. Det som har distribuerats har inte varit exakta översättningar. Eugen Archy har inte haft personlig kontakt med översättarna, allt har skett via nätet. Översättarna har haft nick names.

Eugen Archy har i verksamheten haft kostnader om totalt 61 723 kr för den aktuella tiden.

UTREDNING

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat en stor mängd handlingar, bl.a. skärmdumpar, mailkonversationer, PM, beslagsprotokoll, två tidningsartiklar, bokföringsuppgifter samt ett utlåtande av fil. Dr. Jan Pedersen.

Förhör har hållits med Eugen Archy. På åklagarens begäran har som vittnen hörts Anders Nilsson från RA och Andreas Hagberg Andersson, FSD Internet Tjänster AB.

Eugen Archy:

Han är född år 1985 och har vuxit upp i Jakobsberg. På gymnasiet, linjen barn och fritid, började han med ett dataprojekt. Han ville göra en hemsida som kunde vara till hjälp för hörselskadade. Vid den tiden fanns det mest serier och dokumentärer att tillgå som folk ville ha text till, inte så många piratfilmer. Han började bygga arkivet tillsammans med två klasskamrater för att hjälpa människor som är i behov av stöd.

Ganska direkt kom det in andra i projektet som gjorde översättningar. Det kom även in personer som bl.a. hade arbetat på SVT som freelansare. De arbetade mycket mot tyska och andra utländska dokumentärer. Den första månaden fick de 3 000 besök på sidan. Han programmerade layouten och gjorde koden. Han var inte särskilt aktiv på forumet.

När han efter att ha slutat skolan gjorde värnplikten fortsatte han att programmera. Han betalade kostnaden för en server. Han fortsatte med verksamheten även efter att ha slutfört värnplikten. Han kom då till ett vägskäl. Verksamheten krävde sju – åtta timmars arbete per dag. Han kände att om han övergav hemsidan skulle han överge alla medlemmar, vilket var fel. Han fortsatte därför att arbeta med hemsidan.

Han bodde hos sin far. Sedan denne gått bort var han ensam med alla räkningar. Då startade han egen firma för att få det att fungera ekonomiskt för honom själv och verksamheten. Han tog faderns död hårt och drack med anledning av det en del alkohol.

De texter som målet gäller passar med vilka filmer som helst, även filmer som folk har köpt utomlands. Det behöver inte vara piratkopior. Användarna har själva laddat ner texterna och anpassat dem till piratkopior. Det fanns inga filmer hos honom eller på deras datorer.

Det är riktigt att tjänsten har varit mer komplicerad och inte bara utgjorts av en server. Bilder drar oerhört mycket trafik. Han har haft bilder hos Binero och hade en server hemma. Han har ingen datautbildning och har varit tvungen att lära sig datahanteringen själv. Om man gör det slarvigt kostar det mer än annars. I verksamheten fanns två datorer och en server hemma hos honom i vardagsrummet. Alla bilder fanns hos Binero och Loopia.

Tjänsten har funnits hos SFD Internet Tjänster AB. Han hade avtalet med SFD. De som var verksamma tillsammans med honom bestämde olika saker i gruppen. Polisen tog servern hos SFD vid tillslaget. De hyrde den. Han programmerade design, former, log in som ändrade lösenord med tiden och såg till att det hamnade från hans dator på SFD:s server. Med tiden blev det allt fler som hade tillgång till lösenordet. Så småningom var de 10 – 40 personer som hade tillgång till log in. Root fanns inte längre på sidan.

Han programmerade på sin dator i hemmet. Han hade också en server hemma. Han programmerade, kodade varefter det kom ut i design. Han skapade designen efter att ha kopierat från en annan hemsida.

De som var med i gruppen hade flera olika roller, såsom framgår av crewmodellen. Vem som skulle göra vad visste man dock inte. Allt gick automatiskt. Det var inte som en firma, mer som en hobbyverksamhet. Det var valfritt. Folk kom och gick. De hade ingen personlig kontakt, utan pratade på nätet i ett chatprogram. Ibland var sidan nere en – sex månader. Han kände inte dessa personer personligen.

Han la åtta – femton timmar per dag på hemsidan under 10 år. Den mest tiden gick åt till programmering. Han har inte studerat design och programmering. Därför tog det tog tid att lära sig. Han har inte hållit på med textningen. Han bestämde layouten som användes.

Andra la upp texterna. De tog en script från en annan sida och la upp. Det var ett bilduppladdningsprogram. Scriptet var inte kodat av honom. Det fanns en länk under menyn som hette ladda upp med regler m.m. som forumanvändarna hade skrivit. För att få skriva skulle det vara en bra text på svenska. Det skulle inte finnas något virus. De hade servrar hos Binerio, Loopia, NFC och något mer. Han skötte kontrakten med dem och betalade fakturorna från dem genom firman.

Verksamheten bedrevs i hans enskilda firma, och han hade ansvaret, men det var flera som hade tillgång till konton och kunde betala fakturor.

Han och en kille som hette Jimmie hade båda kontakt med reklamsidan. De erbjöd reklam via mail. Av alla mailen som de har skickat ut har de fått endast en betalande kund. Det var ingen som nappade.

De gick sedan med i ett nätverk – Double Net och Wiget media – där de registrerade en sida. De fick en länk så att de kunde pumpa in reklam, varefter de fick pengar från de företag som sålde annonser. De sålde inte några annonser. Pengarna gick in i hans enskilda firma.

De filmer som lades upp var en blandning, med bl.a. egen tolkning av dialog. Det var utländska filmer, bl.a. kinesiska. Det fanns regissörer som ville ha sina filmer översatta. De skrev en text med egna ord. Tanken var att det skulle vara en tolkning av dialogen. Det var inte menat att de skulle passa filmerna i utredningen som är piratgjorda.

Grundtanken var att de skulle vända sig till folk som hade problem med hörseln. Det fungerade så där. Ibland var det fel översatt, ibland fel synkat, fel tolkat eller passade inte in.

Han, ingen annan, hade kontroll över hårdvaran. Det var lätt att bli hackade, annars hade han spritt ut ansvaret mer. Han hade sitt kontor i bostaden i Järfälla hela tiden. Hela tiden trodde de att tolkningarna av dialogen inte omfattades av rättigheterna. De tänkte inte på det eftersom texterna var egna tolkningar. Om de hade haft filmerna hade de tänkt annorlunda.

Ibland blev det problem mellan översättarna. De var i krig med varandra när någon la upp samma översättning som någon annan hade lagt upp.

Han läste brevet från Henrik Pontén, som skickade över en lista på alla filmer som fanns på deras databas. En kollega till honom svarade. Först efter det fick han veta att RA hade hört av sig. Kollegan ville ha namnet på titlarna till de filmer som det gällde och bad att de skulle tala om vilka de var så att de kunde titta på dem. Om de hade fått dessa uppgifter hade de kunnat bygga sin verksamhet på en annan nivå. De var amatörer som gjorde detta ideellt.

Översättarna översatte ibland texterna till samma film samtidigt. Om de klagade på sina texter tog de bort dem.

Filmerna släpps i olika version i olika länder. En film i USA kanske inte har samma text som en film i Japan eller Kina. Någon kan ha köpt en film utomlands, kommit hem och då ville ha svensk text. Om man kan lägga in deras text på lagligt köpta skivor vet han inte säkert, det beror på vad det är för skiva.

De texter som kom upp efter tillslaget har folk på forumet skrivit. Han har skrivit uttalandet (s. 35) att de hade blivit nedstängda. Efter det gav han upp och försökte

stänga ner firman. Han lämnade över till andra att fortsätta hantera programmering, undertexter och allt annat. Det har hela tiden funnits kopior på materialet. Han gick in på hemsidan två dagar efter tillslaget och upptäckte att den var uppe.

Uttalandet att de fått tillbaka en telefon och en rauter har inte han skrivit. Det har andra gjort. Det var hans privata telefon och hans rauter, men han hade sagt till dem att det hade hänt. De har helt enkelt använt hans namn.

Hans bokförare berättade för honom att det hade begärts donationer. Det var nätverket som begärde dessa. Han visste inte om det. Kontot tillhör honom, men andra har haft tillgång till det. Hos bokföraren såg han alla siffror. De pengar som kom in på kontot bokfördes i hans firma. Vad han vet kom det inte några donationer efter den 23. Antagligen gick pengarna till skattebetalningar. En del gick till betalningar som andra gjorde som hade tillgång till hans konto. Bankkontot var kopplat till många webhotell där man kunde starta ett konto. Han vet inte vart pengarna gått. Han ville bara stänga ner, vilket tar tid.

Han hade utgifter till alla olika små domäner och annat; Alltele, Binero, Eon, Järfälla hus, Leif Grönlunds, Loopia, Roxenback, Tele2, Mobile store, Webbhallen.

Han var registrerad i avtalen och stod som ansvarig utåt. Han har hela tiden ansett att han har sysslat med tolkning och spridning av kultur och har inte haft en aning om att verksamheten inte var tillåten.

Vid tiden för åtalet sökte han arbete. Eftersom hans far avlidit hjälpte en faster i USA honom med 2 000 dollar i månaden.

DOMSKÄL

Ansvar

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 7 kap 53 § upphovsrättslagen (URL) döms till böter eller fängelse högst två år den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrifter enligt 41 § andra stycket eller mot 50 §.

I 1 kap. 1 § 4. URL stadgas att den som har skapat ett litterärt eller konstnärligt verk har upphovsrätt till verket oavsett om det är filmverk. Enligt 2 § innefattar upphovsrätt, med vissa angivna inskränkningar, uteslutande rätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar av det och genom att göra det tillgängligt för allmänheten, i ursprungligt eller ändrat skick, i översättning eller bearbetning, i annan litteratur- eller konst eller i annan teknik.

Åtalet

Åklagaren har hävdade att Eugen Archy under tiden den 4 juli 2012 – den 9 juli 2013 samt den 25 och 26 september 2013, tillsammans och i samråd eller samförstånd med andra, har gjort intrång i målsägandenas upphovsrätt till dialogerna i 74 respektive 73 angivna filmverk genom att olovligen tillgängliggöra översättningar till svenska av dialogerna för allmänheten via webbsidan undertexter.se.

Enligt åklagaren har Eugen Archys delaktighet bestått bl.a. i att han har programmerat, installerat, övervakat och administrerat förvaring, strömförsörjning och internetuppkoppling för undertexter.se, bestämt regler och villkor för användning av undertexter.se samt administrerat annonser, annonsintäkter och donationer kopplade till undertexter.se och tillgodgjort sig intäkterna från dessa.

Målsägande

Eugen Archy har i första hand till stöd för sitt förnekande anfört att de målsägande som har anmält gärningarna till åtal inte är rätt målsägande.

För var och en av de totalt 74 filmer som åtalet omfattar har angetts vem som är innehavare av upphovsrätten till filmen. Anders Nilsson, som är verksam hos RA, har hörts angående denna fråga och har uppgett att de målsägande som har angetts innehar upphovsrätten till respektive film. Genom denna utredning finner tingsrätten att det är styrkt att de rättighetsinnehavare som har angetts är rätt målsägande i målet.

Omfattar upphovsrätten till filmerna undertexterna?

Eugen Archy har hävdad att de undertexter som åtalet avser är fria översättningar av den dialog som förekommer i respektive film och att undertexterna enligt 2 kap. 4 § andra stycket URL därmed är nya och självständiga verk som inte omfattas av upphovsrätten till filmerna.

Ett filmverk består i de flesta fall av bild, dialog, musik och, när det gäller utländsk film, undertexten, vilken innehåller en översättning av filmens dialog. Det torde vara oomstritt att de översättningar av en films dialog som förekommer avser att så korrekt och fullständigt som möjligt återge innehållet i filmens dialog. Det synes vara uppenbart att undertexten i sådana fall inte är ett nytt och självständigt verk utan att upphovsrätten till filmverket omfattar undertexten.

Åtalet gäller 74 undertexter till mer eller mindre kända biograffilmer. Av den bevisning som åklagaren förebringat framgår att de undertexter som har tillhandahållits på webbsidan undertexter.se har varit förpackade på ett sådant sätt att filerna har kunnat kopplas på filer med piratversioner av filmerna som kunnat laddas ner. Detta talar med styrka för att undertexterna inte har varit något annat än

direkta översättningar av dialogen i respektive film och inte har gjort anspråk att ha någon egen konstnärlig verkshöjd.

Fil. Dr. Jan Pedersen har granskat 105 relevanta undertextfiler som hänför sig till nio av de filmer som åtalet omfattar. Enligt Jan Pedersen innehåller samtliga filer översättningar av filmernas dialog och följer dessa mer eller mindre väl. Totalt rör det sig om 18 olika undertextade översättningar. Huvuddelen av dessa är synkroniserade för 24 bildrutor per sekund, vilket enligt Jan Pedersen tyder på att de är avsedda för att tillgodogöra sig streamade filmer. Av de 18 översättningarna har två kunnat härledas som stulna från sanktionerade översättningar, en uppnådde professionell branschstandard medan övriga 15 översättningar i olika hög grad lider av problem avseende ekvivalens, språk och tekniska aspekter. Fyra översättningar har bedömts vara så dåliga att de inte kan användas för att tillgodogöra sig filmens innehåll. Tio översättningar har med olika hög grad av irritation hos tittaren bedömts vara funktionella nog för att kunna tillgodogöra sig filmen.

Tingsrätten finner att de filer som Jan Pedersen har granskat utgör ett tillräckligt stort antal för att de ska ge en rättvisande bild av de undertexter som har funnits tillgängliga hos undertexter.se avseende de 74 filmer som åtalet omfattar. Av Jan Pedersens utsaga framgår att de flesta av översättningarna i olika avseenden har hållit en låg kvalitet, att de inte har något eget konstnärligt värde och att de därmed inte heller utgör nya och självständiga verk enligt 2 kap. 4 § andra stycket URL.

Upphovsrättsintrång har skett

Av det anförda följer att det med tillräcklig grad av säkerhet är styrkt att de översättningar som åtalet omfattar har tillgängliggjorts för allmänheten och att de har utgjort intrång i den upphovsrätt som respektive målsägande har haft för de filmer som åtalet omfattar.

Eugen Archys handlande

Av Eugen Archys egna uppgifter framgår att han när det gäller websidan undertexter.se har varit verksam med programmering m.m. samt annonsering m.m. på de sätt som åklagaren närmare har påstått. Eugen Archys uppgifter stöds av den övriga bevisning som har åberopats i målet. Det är således styrkt att han med uppsåt har agerat på det sätt som åklagaren har gjort gällande i stycket tre i gärningsbeskrivningen. Åtalet under a) är därmed styrkt.

Åtalspunkten b)

Eugen Archy har förnekat att han har drivit websidan vidare den 25 och 26 september 2013 och har hävdad att han inte har något ansvar för vad som förekommit under dessa dagar vad gäller websidan. Emellertid har Eugen Archy efter polisens tillslag utåt kommunicerat att avsikten varit att fortsätta websidans verksamhet och även vädjat om donationer för att detta skulle kunna ske. Av Eugen Archys uppgifter och bokföringen för hans enskilda firma framgår att de medel som därefter har skänkts har kommit honom till del. Det har även framkommit att han i sin bostad efter polisens husrannsakan har haft en server kvar som polisen sannolikt har missat. Det framstår därför som uppenbart att ingen annan än Eugen Archy har kunnat starta verksamheten på websidan igen och att Eugen Archy även haft uppsåtet att göra det.

Även åtalet under b) är därmed styrkt.

Rubricering

Gärningarna är att bedöma på det sätt som åklagaren har påstått.

Påföljd

Eugen Archy förekommer under tre avsnitt i utdrag av belastningsregistret. Han dömdes första gången den 22 april 2010 av Svea hovrätt för våld mot tjänsteman

och våldsamt motstånd till villkorlig dom med samhällstjänst femtio timmar. Den 20 oktober 2011 godkände han ett strafföreläggande avseende rattfylleri. Senast dömdes han den 28 januari 2015 för snatteri till dagsböter.

De brott som Eugen Archy nu döms för har med hänsyn till den tid som brottsligheten pågått, dvs. ett år, antalet objekt som har tillhandahållits genom den brottsliga verksamheten samt förhållandet att denna har återupptagits efter det att polisen försökt sätta stopp för den, ett straffvärde om cirka fyra månader. Vid bestämmandet av påföljden ska hänsyn även tas till att utredningen av brotten och därmed lagföringen av Eugen Archy har tagit en orimligt lång tid.

Eugen Archy har uppgett att han för några år sedan, i samband med att hans far avled, började överkonsumera alkohol och att han fortfarande har en behandlingskontakt med anledning av dessa problem. Han har en tillfällig anställning som han inte vet när den kan upphöra. Med hänsyn till vad som sålunda framkommit framstår Eugen Archys sociala situation inte som särskilt stabil. Eftersom Eugen Archy synes vara i behov av råd och stöd finner tingsrätten att påföljden bör de aktuella brotten bör bestämmas till skyddstillsyn.

Förverkanden m.m.

Med hänsyn till att Eugen Archy fälls till ansvar för de åtalade gärningarna ska åklagarens yrkanden om förverkande enligt 7 kap. 53 a § upphovsrättslagen av utbyte av brotten bifallas. Från de belopp som inlutit till den tilltalade ska eventuella kostnader som kan ha förekommit i verksamheten räknas av.

Av utredningen framgår att som intäkter av reklam i verksamheten har flutit in 148 625 kr. Från detta belopp ska således räknas av de direkta kostnader som har funnits för driften av websidan. Åklagaren har uppgett att han som avdragsgilla kostnader i verksamheten har kunnat godta sammanlagt 22 310 kr, varav 280 kr avser .se direkt, 1 515 kr Alltele, 414 kr Binerio, 8 854 kr FSD Internet Tjänster AB,

ATTUNDA TINGSRÄTT

DOM
2017-09-12

B 5465-13

Brottmålsenhet

4 750 kr Leif Grönlunds kontorsbyrå, 3 780 kr Loopia, 1 881 kr All Tele, 621 kr Binerio och 255 kr iis Se. Tingsrätten kan inte finna att några ytterligare kostnader av de som har redovisats i Eugen Archys bokföring är att hänföra till kostnader i verksamheten. Från bruttobeloppet om 148 625 kr ska således räknas av 22 310 kr, vilket ger ett återstående belopp om 126 315 kr.

Från donationsintäkterna om 91 147 kr ska några avdrag för kostnader inte ske.

Det belopp som ska förverkas från Eugen Archy uppgår således till 217 462 kr.

Med hänsyn till utgången i ansvarsdelen ska yrkandena angående beslag av en server och tio DVD-skivor bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 400)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten **senast den 3 oktober 2017**.

På tingsrättens vägnar

Christer Thornefors

I avgörandet har f.d. rådmannen Christer Thornefors samt nämndemännen Görel Bohlin, Erik Jansson och Gunilla Blidborg deltagit. Rätten är enig.

Avräkningsunderlag bifogas.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19850519-4194	Datum för dom/beslut 2017-09-12
Efternamn Archy	Förnamn Eugen

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

2017-08-22	2017-08-28
------------	------------

Särskild anteckning

- Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Bilaga till stämningsansökan

Nr	Verk som angetts till åtal	Rättighetshavare
1	Idiocracy (Idiotrepubliken)	Fox Paramount
2	The Simpsons Movie	Fox Paramount
3	Night at the museum (Natt på museumet)	Fox Paramount
4	28 weeks later	Fox Paramount
5	Mr and Mrs Smith	Fox Paramount
6	Ice Age 2: The Meltdown	Fox Paramount
7	The Sentinel	Fox Paramount
8	Fantastic 4: Rise of the Silver Surfer	Fox Paramount
9	Fantastic Four	Fox Paramount
10	The Chronicles of Narnia	Fox Paramount
11	The Notebook	SF
12	Dodgeball: a true underdog story	Fox Paramount
13	1408	Noble
14	The mist	Noble
15	The Bank job	Nordisk Film
16	The Grudge	Nordisk Film
17	Snabba Cash	Nordisk Film
18	Crank	Nordisk Film
19	Twilight	Nordisk Film
20	Fearless	Nordisk Film
21	The Illusionist	Nordisk Film
22	Shooter	Fox Paramount
23	Transformers	Fox Paramount
24	Eurotrip	Fox Paramount
25	No country for old	Fox Paramount
26	Indiana Jones and the Kingdom of the crystal skull	Fox Paramount
27	Tropic thunder	Fox Paramount
28	Shutter Island	Fox Paramount
29	Disturbia	Fox Paramount
30	Mean girls	Fox Paramount
31	The Da Vinci code	Universal Sony
32	21	Universal Sony
33	Superbad (Supersugen)	Universal Sony
34	2012	Universal Sony
35	Step Brothers	Universal Sony
36	The Pursuit of Happyness (Jakten på lycka)	Universal Sony
37	Spiderman 3 (Spider-man 3)	Universal Sony
38	The Man	SF
39	Next	SF
40	The number 23	SF
41	Rocky Balboa	SF
42	The Descent	SF
43	Sin City	SF
44	American Pie 4 - Band camp	Universal Sony
45	The Bourne Ultimatum	Universal Sony
46	American Gangster	Universal Sony
47	American Pie 5: The Naked Mile	Universal Sony
48	The Fast And The Furious: Tokyo	Universal Sony
49	Inside Man	Universal Sony
50	Evan Almighty	Universal Sony
51	Casino Royale	Universal Sony
52	Smokin Aces	Universal Sony
53	The Kingdom	Universal Sony
54	Knocked Up (På smällen)	Universal Sony
55	Click	Universal Sony
56	American Pie Presents: Beta house	Universal Sony
57	Hostel	Universal Sony
58	I Now Pronounce you Chuck and Larry	Universal Sony
59	The 40 year old virgin	Universal Sony
60	Rambo (Rambo IV: John Rambo)	Universal Sony
61	I Am Legend	Warner
62	300	Warner
63	Batman Begins	Warner
64	The Departed	Warner
65	V For Vendetta	Warner
66	Blood Diamond	Warner
67	Poseidon	Warner
68	Harry Potter and the Order of the Phoenix	Warner
69	Sherlock Holmes	Warner
70	The Hangover (Baksmälla)	Warner
71	The Dark Knight	Warner
72	Oceans Thirteen (Oceans 13)	Warner
73	The Dukes of Hazzard	Warner
74	Harry Potter and the Goblet of fire	Warner

ATTUNDA TINGSRÄTT
Brottmålsenhet

INKOM: 2016-05-12
MÅLNR: B 5465-13
AKTBIL: 23

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se